

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2022-88
Den 31. januar 2022

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 22. februar 2022

SAMLENOTAT

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2022 (udkast til kommenteret dagsorden)	2
2. Styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser	4
3. Artikel 7-procedure (Polen)	6
4. Konferencen om Europas Fremtid	9

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2022 (udkast til kommenteret dagsorden)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 22. februar 2022 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 24. – 25. marts præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt er forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 24. – 25. marts vil være en drøftelse af sikkerhed og forsvar med forventet endossering af EU's strategiske kompas. Derudover forventes en drøftelse af økonomisk genopretning, det europæiske semester og den sociale dagsorden samt det indre marked og industripolitik. Der forventes også en statusdrøftelse af Covid-19.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 24. – 25. marts 2022. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 22. februar 2022 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 24. – 25. marts præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt er forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 24. – 25. marts vil være en drøftelse af sikkerhed og forsvar med forventet endossering af EU's strategiske kompas. Derudover ventes en drøftelse af økonomisk genopretning, europæisk semester og den sociale dagsorden samt det indre marked og industripolitik. Der forventes også en statusdrøftelse af Covid-19.

Det må forventes, at dagsordenen kan blive justeret frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 24. – 25. marts 2022 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet,

der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation af udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 22. februar 2022 forventes en drøftelse af styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed (resiliens) over for fremtidige kriser. Formandskabet har lagt op til en generel drøftelse. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke nærmere oplysninger om fokus for drøftelsen.

2. Baggrund

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 22. februar 2022 forventes der en drøftelse af styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed (resiliens) over for fremtidige kriser. Formandskabet har lagt op til en generel drøftelse. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke nærmere oplysninger om fokus for drøftelsen.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en drøftelse af styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed (resiliens) over for fremtidige kriser.

Rådet for almindelige anliggender vedtog den 23. november 2021 rådskonklusioner om styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed (resiliens) over for fremtidige kriser. Det Europæiske Råd hilste i dets konklusioner fra 16. december rådskonklusionerne velkommen. Rådskonklusionerne fra Rådet for almindelige anliggender samt Det Europæiske Råds konklusioner opfordrer Rådet til at tage arbejdet videre og regelmæssigt drøfte emnet.

Der er generelt stort europæisk fokus på modstandsdygtighed ("resilience").

Modstandsdygtighed fremhæves således som en særskilt prioritet i det franske formandskabsprogram med vægt på at arbejde på Rådets integrerede ordninger for politisk kriserespons (IPCR). Kommissionen lægger i dets arbejdsprogram for 2022 ligeledes vægt på at opbygge en modstandsdygtig Union.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Såfremt drøftelsen følges op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, vil det kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af heraf vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes at medlemslandene vil hilse drøftelsen velkommen, idet der er et generelt fokus på at styrke det kollektive beredskab, indsatskapaciteten og modstandsdygtigheden over for fremtidige kriser. Idet det nærmere fokus for drøftelsen endnu ikke foreligger, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter det fortsatte arbejde med at styrke europæisk kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser, idet forfølgelsen af styrket modstandsdygtighed bør ske med respekt for nationale kompetencer og uden at være på bekostning af princippet om en åben økonomi.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusioner om styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. november 2021.

3. Artikel 7-procedure (Polen)

KOM (2017) 0835

Revideret notat

1. Resumé

I december 2017 aktiverede Europa-Kommissionen proceduren efter EU-traktatens artikel 7, stk. 1, over for Polen. Baggrunden er, at den polske regering har gennemført en række retsreformer, som ifølge Kommissionen udgør en systemisk trussel mod retsstatsprincippet, der er en af EU's grundlæggende værdier. Sagen er under løbende behandling i Rådet (almindelige anliggender) og på rådsmødet den 22. februar 2022 forventes Rådet at gennemføre en femte hørings-session af Polen.

2. Baggrund

Kommissionen besluttede i december 2017 at aktivere artikel 7, stk. 1, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU) over for Polen. Baggrunden er, at den polske regering har gennemført en række retsreformer, som ifølge Kommissionen udgør en systemisk trussel mod det grundlæggende retsstatsprincip. Det var første gang, at proceduren i TEU artikel 7 blev aktiveret over for et medlemsland.

Hovedpunkterne i kritikken fra Kommissionen – som deles af et flertal af medlemslandene – vedrører særligt den politiske indflydelse på det polske retssystem. Den er konkret kommet til udtryk i form af bl.a. udskiftning af dommere gennem fremskyndet pensionering og politisk indflydelse på dommerudnævnelser i Polen. Kommissionen vurderer, at reformerne samlet set risikerer at skabe tvivl om det polske retsvæsens uafhængighed. Et flertal af medlemslande har bakket op om Kommissionen og har løbende tilkendegivet deres bekymring over retsstatsituationen i Polen.

Første del af proceduren efter artikel 7, stk. 1, er en høringsproces af Polen i Rådet (almindelige anliggender). Fire hørings-sessioner er blevet gennemført i hhv. juni, september og december 2018 samt i juni 2021. Rådet er desuden blevet orienteret af Kommissionen om status på sagen en række gange - senest i december 2021.

Den polske forfatningsdomstol, hvis uafhængighed kan betvivles som følge af de polske retsreformerne, har i afgørelserne af 14. juli og 7. oktober 2021 slået fast, at visse grundlæggende bestemmelser i EU-traktaten, herunder særligt TEU artikel 19, stk. 1, andet afsnit, om adgang til domstolsprøvelse og effektiv retsbeskyttelse, ikke er forenelige med den polske forfatning. Afgørelsen stiller dermed spørgsmål ved domstolens uafhængighed, som er en grundlæggende forudsætning i en retsstat. Kommissionen har på den baggrund besluttet at indlede en ny traktatkrænkelssag mod Polen den 22. december 2021.

Afgørelsen indskrives sig samtidig i den generelle udvikling på retsstatsområdet i Polen, som er blevet gradvist forværret i de seneste år. Det gælder ikke mindst disciplinærsanktionerne mod polske dommere, der f.eks. udtrykker offentlig kritik af ændringerne i det polske retsvæsen, eller som træffer beslutninger, der er påkrævede for at håndhæve EU-retten.

Artikel 7 i Traktaten om Den Europæiske Union

Proceduren indebærer, at Rådet på begrundet forslag af en tredjedel af medlemslandene, Europa-Parlamentet eller Europa-Kommissionen med et flertal på fire-femtedele af sine medlemmer

(minus det pågældende land, dvs. aktuelt 21 medlemslande), og efter godkendelse af Europa-Parlamentet, kan fastslå, at der er en klar fare for, at et medlemsland groft overtræder de grundlæggende værdier, der er nævnt i TEU art. 2. Inden da hører Rådet det berørte medlemsland og kan efter samme fremgangsmåde rette henstillinger til medlemslandet.

Det Europæiske Råd kan ligeledes ved enstemmighed og på forslag af en tredjedel af medlemslandene eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet – og efter at have opfordret dette medlemsland til at fremsætte sine bemærkninger – fastslå, at et medlemsland groft og vedvarende overtræder værdierne nævnt i TEU art. 2. Hvis en grov og vedvarende overtrædelse måtte blive fastslået af Det Europæiske Råd, kan Rådet med kvalificeret flertal beslutte at suspendere visse af medlemslandets rettigheder, herunder dets stemmeret.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 22. februar 2022 forventes en høringssession om retsstatssituationen i Polen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemslande har løbende udtrykt bekymring over retsstatssituationen i Polen på rådsmøderne og formået at fastholde sagen på dagsordenen. Enkelte lande har været mere tilbageholdende eller har – for ganske fås vedkommende – støttet Polen i sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er meget bekymret over retsstatssituationen i Polen og er generelt enig i Kommissionens kritikpunkter af Polens retsreformer. Regeringen har løbende udtrykt sin bekymring i Rådet og i forbindelse med bilaterale møder med repræsentanter for den polske regering.

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemslande lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. EU's grundlæggende værdier er afgørende for legitimiteten og effektiviteten af EU-samarbejdet, herunder eksempelvis også hvad angår det indre marked. Dertil kommer, at danske borgere, lønmodtagere og virksomheder har konkret interesse i et velfungerende og uafhængigt retsvæsen i Polen.

Regeringen bakker derfor aktivt op om, at man gennemfører fortsatte høringssessioner af Polen under artikel 7-proceduren i Rådet for at opretholde det politiske pres.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 10. december 2021.

4. Konferencen om Europas Fremtid

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret notat.

1. Resumé

Konferencen har nu afholdt tre plenarforsamlinger, senest d. 21.-22. januar 2022, hvor der blev drøftet 90 anbefalinger fra de europæiske borgerpaneler 2 og 3. Næste plenarforsamling er d. 11.-12. marts 2022, hvor de to resterende europæiske borgerpaneler forudses at fremlægge deres anbefalinger. Dernæst afholdes plenarforsamlinger d. 25.-26. marts og den 8.-9. april 2022 og en afsluttende event på europadagen i år. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke detaljerede oplysninger om den kommende drøftelse på rådsmødet, men forventningen er, at formandskabet vil orientere om den seneste udvikling.

2. Baggrund

Konferencen om Europas fremtid udspringer bl.a. af et løfte, som kommissionsformand Ursula von der Leyen afgav i forbindelse med udpegningen af den nye EU-Kommission i 2019. Det var oprindeligt planen, at Konferencen skulle være lanceret i foråret 2020, men starten måtte udskydes pga. COVID-19. Rådet, Europa-Parlamentet og EU-Kommissionen offentliggjorde deres ønsker og forventninger til Konferencen sidste år, og efter lang tids forhandlinger blev de tre institutioner enige om rammerne for Konferencen. Formændene for Rådet, Europa-Parlamentet og EU-Kommissionen underskrev d. 10. marts 2021 en fælles erklæring, som bl.a. fastsatte tidsrammen og den overordnede struktur for Konferencen.

Forud for Konferencens officielle åbningsceremoni d. 9. maj 2021 i Strasbourg blev Konferencens centrale, digitale platform for borgerdialogerne lanceret d. 19. april. Efterfølgende er der blevet afholdt en borgerbegivenhed i Lissabon d. 17. juni med deltagelse af medlemslandenes borgerrepræsentanter. Derudover er der blevet afholdt tre plenarforsamlinger hhv. d. 19. juni og 23. oktober 2021 samt senest d. 21.-22. januar 2022 i Strasbourg, hvor to europæiske borgerpaneler fremlagde 90 anbefalinger.

Næste plenarforsamling finder sted d. 11.-12. marts 2022, hvor de to resterende europæiske borgerpaneler forudses at fremlægge deres anbefalinger. Derudover forudses afholdelse af plenarforsamlinger d. 25.-26. marts og den 8.-9. april 2022. Parallelt ventes der afholdt møder i de europæiske borgerpaneler. Dertil kommer, at hele Konferencen understøttes af den samtidige gennemførelse af nationale debatter om Europas fremtid. I Danmark har Europa-Nævnet bevilget 3,8 millioner kroner til afholdelse af yderligere 188 arrangementer over hele landet med tilknytning til Konferencen.

Danmark har været blandt initiativtagerne til et fælles indspil til Konferencen i form af et non-papir sammen med 11 andre medlemslande, som deler de danske ambitioner om, at Konferencen skal fokusere på at fremme et effektivt EU, der leverer konkrete, politiske resultater til gavn for borgerne. Non-papiret fastslår desuden, at Konferencen bl.a. også bør have til formål at øge EU's demokratiske legitimitet, herunder gennem øget åbenhed om EU's lovgivningsarbejde samt ved at overveje muligheder for at styrke de nationale parlamenters rolle i EU's daglige arbejde.

Derudover er Danmark – sammen med Nederlandene og Tyskland – hovedinitiativtager i en åbenhedsalliance, der blev lanceret den 23. september 2021 ved en såkaldt åbenhedspledge, som

samtligge medlemslande har tilsluttet sig, foruden EU-Kommissionen, en række medlemmer af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Ombudsmand.

3. Formål og indhold

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke detaljerede oplysninger om den kommende drøftelse på rådsmødet. Det er dog den foreløbige forventning, at formandskabet vil orientere om den seneste udvikling i Konferencen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog resolutioner i både januar og juli 2020 om dets ønsker og forventninger til Konferencen. Parlamentet lagde her op til, at Konferencen beskæftiger sig med en bred vifte af emner, heriblandt også en række institutionelle spørgsmål om blandt andet gennemførelse af transnationale lister ved valg til Europa-Parlamentet og udvælgelsen af spidskandidater til posten som kommissionsformand. Europa-Parlamentet tilsluttede sig den 4. marts 2021 fælleserklæringen om rammerne for Konferencen, som formændene for Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen underskrev den 10. marts 2021.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Konferencen om Europas fremtid ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det kan dog ikke udelukkes, at den afsluttende rapport på Konferencen vil indeholde målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne medføre omtalte konsekvenser, såfremt de følges op med konkrete forslag til beslutninger. Konsekvenserne af disse kan først vurderes, når de konkrete forslag foreligger.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vides endnu ikke, hvad der bliver fokus for drøftelserne på rådsmødet den 22. februar 2022. Det er dog forventningen, at medlemslandene vil tage formandskabets status på den seneste udvikling til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens holdning er, at Konferencen så vidt muligt bør fokusere på et politisk indhold og levering af konkrete, politiske resultater via EU-samarbejdet inden for rammerne af de strategiske prioriteter, som Det Europæiske Råd tidligere har vedtaget, og den eksisterende Traktat. Samtidig bør Konferencens fokus på institutionelle reformer begrænses.

Regeringen vil desuden arbejde for at fremme horisontale målsætninger som en styrkelse af nationale parlamenters rolle og øget åbenhed omkring EU's lovgivningsarbejde. Endvidere er det en prioritet for regeringen, at borgerne inddrages mest muligt, og at de nationale parlamenter har en stærk, selvstændig rolle i Konferencen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

| Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. januar 2022.